

yere|
gençlik
politikası

İzmir
Büyükşehir Belediyesi'ne

YEREL GENÇLİK POLİTİKASI ÖNERİLERİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne Yerel Gençlik Politikası Önerileri Yeni Kuşak Kentsel Yaşam Sözleşmesi için Politika Önerileri

Haziran 2026

Yayına Hazırlayan
Gençlik Örgütleri Forumu

Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı (GOSSIP) İzmir Gönüllü Ekibi

Ayşenur Güneş
Burak Karadaş
Ceren Nur Dikmen
Esmâ Taşdemir
Ezgi Akyüz
Hakan Özalkan
Nisa Karapınar
Saner Gündoğan
Selvi Keser
Sinan Aslandoğan
Sude Muhtaroğlu

Yerel Gençlik İhtiyaç Analizi Araştırma Ekibi

Prof. Dr. Ferhat Kentel
Dr. Can Ercebe
Aycan Şahin

Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı Uzmanı

Cengiz Kayhan

Yerel Gençlik Politika Belgesi Yazarları

Zelal Yalçın
Zehra Keleş

Gençlik Örgütleri Forumu
info@go-for.org | www.go-for.org | @gofortr
www.yerelgenclikpolitikasi.org

İçindekiler

Bu Belge Hakkında.....	3
Belgenin Hikayesi.....	4
Neye İnanıyoruz?.....	5
Bu Şehirde Genç Olmak: İzmir'in Gençlik Portresi.....	7
Gençlerin İzmir'i, Gençlerin Deneyimi.....	8
Gençlik Politikası Önerileri.....	9
1. Sağlık Hakkı ve İyilik Hali.....	9
1.1 İzmir'de Mevcut Durum.....	9
1.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	10
1.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	10
1.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	11
2. Barınma Hakkı.....	11
2.1. İzmir'de Mevcut Durum.....	12
2.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	12
2.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	13
2.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	13
3. Çalışma Hakkı ve Gelecek İnşası.....	14
3.1 İzmir'de Mevcut Durum.....	14
3.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	14
3.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	15
3.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	15
4. Eğitim Hakkı ve Kendini Gerçekleştirme.....	16
4.1 İzmir'de Mevcut Durum.....	16
4.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	16
4.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	17
4.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	18
5. Kamusal Yaşama Katılım ve Kentsel Aidiyet Hakkı.....	18
5.1 İzmir'de Mevcut Durum.....	18
5.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	19
5.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	20
5.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	20
6. Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı.....	21
6.1 İzmir'de Mevcut Durum.....	21
6.2 Gençler Ne Söylüyor?.....	21
6.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum.....	22
6.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz.....	22
Bu Öneriler Bir Politika Metnine Dönüşürse Nasıl İzlenmeli?.....	23
Ortak Gelecek için Çözüm Ortaklığı.....	24
Ortak Bir Sorumluluk Çağrısı.....	25
Son Söz Yerine.....	26
Ek 1: İzleme Yapılan Hak Başlıkları*.....	27

Bu Belge Hakkında

Yerel Gençlik Politikası Programı, Gençlik Örgütleri Forumu'nun yerel yönetimlerin gençlik politikalarını hak temelli, katılımcı, kapsayıcı ve hesap verebilir bir zeminde güçlendirmek amacıyla yürüttüğü bir programdır. Program, gençleri yalnızca belediye hizmetlerinden yararlanan bir grup olarak değil; kentin bugünü ve geleceğini etkileyen kararların asli öznesi, yerel demokrasinin kurucu aktörü ve hak sahibi yurttaşları olarak ele almaktadır.

Bu program kapsamında İzmir, Antalya ve Eskişehir'de gençlerin gündelik yaşam deneyimlerinden, gençlik örgütlerinin sahadaki birikiminden, belediyelerin kurumsal kapasitesinden ve yerel paydaşların uzmanlığından beslenen çalışmalar yürütüldü. Gençlerle, gençlik örgütleriyle, belediye birimleriyle, gençlik çalışanlarıyla ve kentte gençlik alanına temas eden farklı aktörlerle yapılan görüşmeler, atölyeler ve katkı süreçleri bu metnin temelini oluşturdu. Bu nedenle bu belge, yalnızca teknik önerilerden oluşan bir metin değil; gençlerin deneyimlerini, yereldeki ihtiyaçları ve birlikte üretilen çözüm başlıklarını görünür kılan bir çalışma olarak ortaya çıktı.

Başlangıçta hedefimiz, bu çalışmanın belediyelerle birlikte sahiplenilecek ve gençlere karşı kamusal bir taahhüt niteliği taşıyacak yerel gençlik politikası belgelerine dönüşmesiydi. Ancak Türkiye'de 19 Mart sonrası derinleşen siyasi belirsizlik, yerel yönetimler üzerindeki idari ve yargısal baskılar, gençlerin ifade, örgütlenme ve katılım alanlarını daraltan koşullar bu sürecin planlandığı biçimiyle tamamlanmasını güçleştirdi. Bu nedenle bu çalışma, bugün için resmi bir yerel gençlik politikası belgesi olarak değil, GoFor tarafından hazırlanan bir politika önerileri metni olarak yayımlanmaktadır.

Bu durum, ortaya çıkan emeğin eksildiği ya da sürecin tamamlandığı anlamına gelmemektedir. Aksine, bu metni gençlerle birlikte kurulan ortak hafızanın, yerel yönetimlere yöneltilen açık bir çağrının ve İzmir'de gençlik alanında çalışan herkesin kullanabileceği kamusal bir kaynağın parçası olarak görüyoruz. Bu belgeyi açık kaynaklı bir referans olarak paylaşıyoruz; çünkü İzmir'de gençlik çalışması yürüten ya da yürütmek isteyen belediye birimlerinin, gençlik örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin, meslek odalarının, mahalle örgütlenmelerinin, araştırmacıların ve gençlerin bu önerilerden faydalanmasını önemsiyoruz.

GoFor olarak bu belgenin, İzmir'de gençlik alanında çalışan tüm aktörler için yol gösterici ve kullanışlı bir kaynak olmasını umuyoruz. En büyük dileğimiz ise başta belediyeler olmak üzere ilgili tüm kurumların bu önerileri gençler ve gençlik örgütleriyle birlikte sahiplenmesi; bu ortak emeğin zaman içinde İzmir'in yerel gençlik politikasına dönüşmesidir.

Yerel gençlik politikası yalnızca bir belediye belgesi değil, kentin gençlerle kurduğu ilişkinin niteliğini belirleyen politik bir taahhüttür. Bu taahhüdün gerçek anlamda hayata geçebilmesi için gençlerin sözünün, örgütlü mücadelesinin ve kentte eşit yurttaş olma talebinin sürecin merkezinde yer alması gerekir. Gençlik Örgütleri Forumu olarak Yerel Gençlik Politikası Programı'nın bu aşaması sona erse de, bu önerilerin İzmir'de ve programın yürütüldüğü diğer

şehirlerde yerel gençlik politikalarına dönüşmesi için gerekli iletişimi, savunuculuğu ve izleme çalışmalarını sürdürme irademizi koruyoruz.

Bu önerilerin ortaya çıkması sadece GoFor'un emeği ile gerçekleşmedi. Program boyunca verdiği emekler ile bu belgenin oluşmasına katkı sunan başta program katılımcısı gönüllü gençlere ve kıymetli uzmanlarımıza çok teşekkür ediyoruz.

Belgenin Hikayesi

"İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin kapsayıcılık yaklaşımı yerel yönetimler içinde örnek olabilecek bir potansiyel taşıyor; ancak bu potansiyelin daha güçlü kurumsal standartlar ve bütçelendirmeyle desteklenmesi gerekiyor."

İzmir'de gençlik; kampüs koridorlarından fabrika vardiyalarına, tarihi sokaklardan mezuniyet sonrası o yeni yolları arama dönemine kadar uzanan, tek bir tanıma sığmayacak kadar renkli, özgün ve dinamik bir hikâyeler bütünüdür. Bu güzel kentte genç olmak, büyük umutları ve aynı zamanda hayata karışırken karşılaşılan farklı ihtiyaçları beraberinde getirir. Bir gencin İzmir'le kurduğu bağ; sadece sahildeki bir bankın huzuruyla değil, mahallesindeki imkânlarla erişimiyle, gündelik koşturmacanın içindeki "zaman ve emek" dengesiyle ve kendini bu kentin asli bir parçası olarak hissetmesiyle şekillenir.

Bugün İzmir, gençlerin sözünü, katılımını ve kamusal varlığını destekleyen çok güçlü bir yerel mirasa ve kurumsal altyapıya sahiptir. Hedefimiz; İzmir'in güçlü yerel demokrasi ruhunu ve iradesini, kentin sunduğu sosyal, kültürel ve sportif imkânların çeperden merkeze tüm gençler için eşit, erişilebilir ve onurlu bir hak zeminine dönüşmesini sağlayacak bütüncül bir gençlik politikasına taşımaktır.

Kentin ve ülkenin içinden geçtiği her düğümü yerel yönetimin tek başına çözemeyeceğinin farkında olacak kadar dürüstüz; ancak Gençlik Örgütleri Forumu olarak seni o düğümlerle baş başa bırakmayacak kadar da kararlıyız. Bu belge; merkezin ışıltısı ile mahallenin sessizliği, diplomanın hayali ile güvencesiz mesailerin gerçeği arasına sıkışan tüm hayatları görünür kılmak ve 'buradayız' demek için hazırlandı.

Neden Gençlerin Deneyimi?

İzmir Büyükşehir Belediyesi Gençlik Politika Önerileri Belgesi hazırlanırken masa başı analizlerin ötesine geçildi. Belgenin omurgasını; 2025 yılı sonunda ve 2026 başında İzmir'in farklı mahallelerinde farklı hayat koşullarına sahip gençlerle yapılan Nitel Saha Araştırması ve GOSSIP (Gençlik Örgütleri Savunuculuk ve Sivil İzleme Programı) kapsamında gençlerin

yürüttüğü titiz izleme çalışmaları ve ve GoFor'un Eşitlik için Gençlik Programı kapsamında genç kadınlar ve genç erkeklerle yürüttüğü görüşmeler oluşturdu.

Gençler sadece birer "veri kaynağı" değil; kendi yaşam dünyalarını kuran, anlatan ve çözümleyen özneler olarak bu sürecin mutfağında yer aldılar. 8 temel hak başlığında¹ yürütülen bu izleme süreci, kentin imkanları ile gençliğin "sessiz varoluş direnci" arasındaki gerilimi gün yüzüne çıkardı.

Bizim için gençler, yalnızca hizmet alıcısı değil; yerel yönetim açısından eşit yurttaşlık zemininde muhatap alınması gereken aktörlerdir. Bu belge, gençlerin yerelde yeşertmeye çalıştıkları mütevazı dayanışma ağlarını ve "insan onuruna yaraşır bir saygı ve muhatap alınma" arzusunu merkeze alan yanıttır.

Bu çalışma bir son söz değil; İzmir'in bugüne kadarki kapsayıcılık birikimini hak temelli bir zeminde sabitleyen ve çok katmanlı uygulamaları kalıcı kılan stratejik bir eşiktir. Bu belge, kentin gençlik vizyonunu yalnızca bir niyet beyanı olmaktan çıkarıp, gençleri eşit yurttaşlık zemininde birer yönetim aktörü olarak konumlandıran ve bu rolü sisteme dahil eden resmi bir politika beyanının hazırlanabilmesi için sunulan öneriler bütünüdür. GoFor olarak, İzmir'de gençlik politikasının; gençlerin yerelde kurduğu dayanışma ağlarını tanıyan, bu ağları kentsel yönetimin parçası haline getiren ve gençlerin karar alma süreçlerine anlamlı, eşit ve sürekli katılımını güvence altına alan bir kurumsal yaklaşımla güçlendirilebileceğine inanıyoruz.

Neye İnanıyoruz?

Bu bölümün, İzmir'in sivil potansiyeli ile yerel yönetimin sorumlulukları arasında **daha güçlü, katılımcı ve güvene dayalı bir ilişki kurulmasına katkı sunmasını umuyoruz**. Dolayısıyla buradaki her ilke, gençlerin sadece birer istatistik değil, kentin asli sahipleri olduğu inancıyla yazılmıştır.

Gençlik sadece "üniversite öğrencisi" değildir. İzmir'de gençliği sadece kampüs sınırları içinde veya popüler sosyalleşme mekanlarında arayan anlayışı reddediyoruz. Fabrikada vardiyada olan, eğitim ve istihdamın dışında bırakılmış (NEET), mahallesinden merkeze inemeyen tüm gençleri İzmir'in asli özneleri olarak kabul ediyoruz. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin gençlik politikalarının "öğrenci dostu" olmanın ötesine geçerek, tüm gençleri kapsayan daha bütüncül ve kapsayıcı bir yaklaşıma ulaşması gerektiğine inanıyoruz.

Mekânsal adalet ve hizmetlerin yerelleştirilmesi. Bir gencin kentsel imkanlara erişimi; oturduğu mahallenin merkeze uzaklığına veya cebindeki ulaşım kartının bakiyesine bağlı

¹ Ayrımcılıkla mücadele hakkı, barınma hakkı, çalışma hakkı, eğitim hakkı, ifade özgürlüğü hakkı, katılım hakkı, örgütlenme özgürlüğü hakkı, sağlık hakkı.

olmamalıdır. Hizmeti merkeze yığmak yerine gencin olduğu yere götüren, mekânsal adaleti sağlayan ve "çeperde" yaşayan gencin yalıtılmışlığını kıran bir İzmir'e inanıyoruz.

Lütuf değil, hak; minnet değil, eşit yurttaşlık. Gençlerin barınma, beslenme ve çalışma yaşamında hak sahibi bireyler olarak değil, çoğu zaman yardım bekleyen bir kitle gibi görülmesini kabul etmiyoruz. Sağlıklı beslenme, barınma ve ulaşım hizmetleri belediyenin gençlere sunduğu birer "iyilik" değil; gençlerin onurlu yaşam hakkıdır. Gençlerin hizmet talep ederken minnet duymak zorunda olmadıkları bir hak temelli yönetim modelini esas alıyoruz.

Özgüveni ve gençlerin kendini özgürce ifadesini destekleyen "güvenli alan". Araştırmalarımız gösterdi ki gençler arasında ciddi bir "fişlenme korkusu" ve otosansür var. Bizim görevimiz sadece hizmet üretmek değil; gençlerin seslerini yükseltirken kendilerini güvende hissedecekleri, eleştiri ve itirazın bir bedelinin olmadığı (bursun kesilmesi, gençlik merkezlerinden uzaklaştırılma vb.) politik ve sivil alanı kurumsal güvence altına almaktır.

Kuşaklararası adalet ve "zaman yoksulluğu" ile mücadele. Eski kuşakların yarattığı krizlerin faturasını ödeyen gençlerin öfkesini anlıyoruz. Mavi yakalı gençlerin 16 saatlik mesailerle "iş ve uyku" döngüsüne hapsedilmesini, üniversitelinin sadece hayatta kalma taktikleri geliştirerek gençliğini tükettiği o "zaman yoksulluğunu" bir kader olarak kabul etmiyoruz. Gençlerin sadece çalışmak veya okumak için değil, yaşamak ve sosyalleşmek için de hakları olduğunu savunuyoruz.

Yargılamayan kent, amasız ve fakatsız kapsayıcılık. İzmir'de hiç kimse kimliğinden, yaşam tarzından, etnik kökeninden veya yöneliminden dolayı "kıyıda" kalmamalı. Roman mahallelerinden kampüslere kadar, kimsenin yargılanma veya "tersine mahalle baskısı" hissetmediği, herkesin kendi kültürel sermayesiyle değer gördüğü bir eşit yurttaşlık zeminini öneriyoruz.

Tüm politika ve hizmetlerde bir ortak kesen olarak toplumsal cinsiyet eşitliği. Genç olmak ortak bir deneyim değildir; toplumsal cinsiyet, bakım sorumlulukları ve kimlikler, gençlerin kentle kurduğu ilişkiyi derinden farklılaştırır. Genç kadınların ve LGBTİ+ gençlerin karşılaştığı engellerin bireysel değil yapısal olduğunu ve eşitliğin sadece yalnızca kadınların meselesi olmadığını biliyor; çözümü gençlerden "dayanıklılık" beklemekte değil, eşitsizliği üreten mekanizmaları dönüştürmekte görüyoruz.

Özgürlük, herkes için özgürlük. İzmir'in özgürlük vaadini yalnızca belirli yaşam tarzlarına, kültürel kodlara veya sosyal çevrelere ait bir ayrıcalık olarak görmüyoruz. Saha araştırması bize gösteriyor ki; kentlin hâkim seküler kodlarına uymayan, kendini farklı biçimlerde ifade eden veya başka aidiyetlerle var olan gençler de zaman zaman dışlanma, yargılanma ve "buraya ait değilim" hissi yaşayabiliyor. Biz bu tersine mahalle baskısını da görüyor, adını koyuyor ve reddediyoruz. İzmir'de hiçbir genç; giyimi, dili, etnisitesi, kimliği, inancı, yaşam tarzı, politik görüşü, kültürel sermayesi veya kendini ifade etme biçimi nedeniyle özgürlük alanının dışında bırakılmamalı.

Şeffaf yönetim ve hesap verebilirlik. "Nasılsa bir şey değişmeyecek" umutsuzluğu, belediye kararlarının ve bütçesinin açık veri haline getirilmesiyle kırılacaktır. Gençlerin yerelde kurduğu dayanışma ağlarını destekleyen, gençleri "suçlayan" değil onlarla omuz omuza veren bir yerel yönetimi birlikte inşa edilebilmelidir.

Bu Şehirde Genç Olmak: İzmir'in Gençlik Portresi

İzmir; 10 üniversitesi , yoğun öğrenci hareketliliği ve köklü sivil toplum geleneğiyle gençliğin enerjisinden beslenen bir şehir. Bu dinamizm İzmir'i, gençler için kendilerini geliştirebilecekleri devasa bir "okyanus" kılarken, aynı zamanda kentin çeperindeki yapısal yoksunluklar, ekonomik engeller ve kentsel tasarım odaklı sınırlamalar nedeniyle beklenmedik gerilim hatlarını da barındırıyor.

Aşağıdaki sayılar sadece birer istatistik değil; İzmir'deki 18–35 yaş aralığındaki yaklaşık 1.109.583 genç bu kentteki yaşam alanını, sınıfsal sancılarını ve kente tutunma kapasitesini belirleyen sınırları çiziyor:

NÜFUS		
	Toplam	Kadın / Erkek
Toplam nüfus (2025)	4.504.185	2.276.447 / 2.227.738
18–35 yaş genç nüfus	1.109.583 (%24)	541.723 / 567.860
Ortanca yaş	39,5	—
EĞİTİM VE BARINMA		
	Toplam	Kadın / Erkek
Üniversite sayısı	10	—
Üniversite öğrencisi sayısı (2025)	183.364	89.603 / 93.761
Kamu yurtlarının öğrenci nüfusunu karşılama oranı	~%15,1	—
İSTİHDAM VE NEET		
	Toplam	Kadın / Erkek
Genç işsizlik oranı (18–24 yaş)	%19,2	İl bazlı veri yok
İşgücüne katılım (20–24 yaş)	%53,5	
Ne eğitimde ne istihdamda – NEET (15–29 yaş)	%23,8	%32,9 / %15,7

Kaynak: TÜİK ADNKS 2025; YÖK 2025; KYK; İŞKUR İzmir 2025; EĞİAD NEET Araştırması 2024; TÜİK HİA İBBS-2; İzmir Büyükşehir Belediyesi GoFor Bilgi Edinme Dilekçesi Cevabı 2024; DERBİS 2025; yerelgenclikpolitikasi.org

Bu sayılar bir çerçeve sunuyor; ancak biz kenti bu rakamların ötesinde, gençlerin gözünden görmeyi seçiyoruz. Saha araştırmasında gençlerden duyduğumuz İzmir portresi, dışarıdan kurgulanan "özgürlük ve hoşgörü" imajından çok daha derin ve çetrefilli.

Gençlerin İzmir'i, Gençlerin Deneyimi

İzmir'de genç olmanın tek bir tanımı yok; çünkü bu şehirde gençlik, merkezin imkanları ile çeperin yoksunlukları arasında mekik dokuyan bir hikâyeler bütünü.

Gençler için İzmir; Kordon'da denizin sunduğu o özgürlük hissini yaşadıkları, farklı kültürlerle tanışıp "kendileri olabildikleri" kapsayıcı bir şans olabilir. Şehrin sıcak insan dokusu gençlere yeni kapılar açıyor, "yalnız olmadıklarını" hissettiriyor olabilir.

Ancak aynı şehirde tablonun gençler için tekinsizleştiği anlar da var: Diplomanın vaadi ile piyasanın sömürsü arasında sıkıştığı, mezuniyet sonrası o belirsiz "sürünme" dönemini yaşadığı, KYK yurtlarında odalarda kapasitenin fiziksel sınırlarının zorlandığı, mahremiyet diye bir şeyin kalmadığı o anlar. Gençlerin kentin o yargılanmayan kamusal yaşam vadinin güvenlik bariyerlerine çarptığını; gece saatlerinde ya da belirli mahallelerde sürekli bir "tetikte olma" haliyle yürümek zorunda kaldığını biliyoruz.

Pek çok genç için bu iki durum da aynı anda doğru; bazen aynı gün içinde hem bu şehrin "okyanusunda yüzen bir öznesi" hem de ekonomik ve kurumsal bariyerler nedeniyle "dışlanmış bir yabancı" gibi hissedebiliyorlar.

Bu belge o karmaşıklığı ve İzmirli gençlerin biriktirdiği sessiz varoluş direncini görmezden gelmiyor. İzmir'deki gençlerin her biri farklı mahallelerde, farklı hayat koşullarında ama onurlarına yaraşır bir saygı görme arzusuyla yaşıyor. Hepsinin birleştiği tek bir gerçek var: Bu şehir gençlerin şehri.

Gençliği "geleceğin teminatı" veya "risk grubu" gibi dıştan yüklenen kategorilerle değil; şu an kurduğu, anlattığı ve çözümlendiği "asıl hayat" olarak kabul ediyoruz. Bu portreyi tüm dürüstlüğüyle ortaya koyuyoruz; çünkü ancak mevcut yapısal tıkanıklıkları kabul ettiğimizde, İzmir'i gerçekten her gencin değer gördüğü, insan onuruna uygun ve eşit yurttaşlık zemininde örnek bir kente dönüştürebiliriz.

Gençlik Politikası Önerileri

1. Sağlık Hakkı ve İyilik Hali

İzmir’de sağlıklı olmayı sadece gençlerin sağlıklı olması veya hastalandığında tedaviye ulaşabilmesi değil; beslenme, barınma ve gelecek kaygısından arınmış bir bütünsel esenlik hakkı olarak tanımlıyoruz. Psikolojik desteğin lüks, hijyen ürünlerinin maliyet, sağlıklı gıdanın ise hayal olduğu bu düzeni kabul etmiyoruz. Gençlerin bedenini ve ruhunu korumanın belediyenin de bir sorumluluğu olduğu bilinciyle; hak temelli, yargılamayan ve erişilebilir yerel sağlık destek mekanizmalarının güçlendirmesini öneriyoruz.

1.1 İzmir’de Mevcut Durum

İzmir, Türkiye’nin en köklü sağlık altyapılarından birine ve belediyeye ait Eşrefpaşa Hastanesi gibi önemli bir kurumsal kapasiteye sahip. Ancak gençlerin sağlık hakkı, yalnızca hastaneye ulaşabilmekten ibaret değil. Psikolojik destek alabilmek, sağlıklı beslenebilmek, hijyenik koşullarda barınabilmek, sosyal güvenceden kopmadan temel kontrollerini yaptırabilmek ve ihtiyaç duyduğunda nereye başvuracağını bilmek de gençlik sağlığının ayrılmaz parçalarıdır.

Saha araştırmamız gösteriyor ki ekonomik krizle birlikte psikolojik destek, birçok genç için erişilebilir bir hizmet olmaktan çıkıp “sınıfsal bir lükse” dönüşmüş durumda. Randevu süreçlerinde kaybolmak, doğru destek kanalına ulaşamamak ya da ücretsiz hizmetlerin yalnızca belirli merkezlerde yoğunlaşması, özellikle kentin çeperinde yaşayan gençler için psikolojik desteği fiilen erişilemez hale getiriyor.

Sağlık meselesi aynı zamanda gençlerin gündelik yaşam koşullarıyla doğrudan bağlantılı. KYK yurtlarında kapasite artırımını ile birlikte derinleşen hijyen sorunları, üniversite yemekhanelerindeki yetersizlikler ve dışarıdaki gıda fiyatlarının artışı; gençleri çoğu zaman yalnızca “karın doyurmaya” odaklanan, besin değeri düşük ve sürdürülemez bir gündelik yaşama zorluyor. Bu tablo, uzun vadede hem fiziksel sağlığı hem de ruhsal iyi olma halini tehdit eden bir gençlik sağlığı krizine dönüşüyor.

Kentteki gençlerin %23,8’inin ne eğitimde ne istihdamda olması ise bu kırılganlığı daha da derinleştiriyor. Sosyal güvenceden, düzenli gelirden ya da kurumsal destek ağlarından uzak kalan gençler, çoğu zaman en temel sağlık kontrollerini bile ertelemek zorunda kalıyor.

Biz bu tabloyu görüyoruz. Gençlerin sağlığını yalnızca tedaviye erişim meselesi olarak değil; barınma, beslenme, psikolojik destek, sosyal güvence ve kentte güvende hissetme hakkıyla birlikte ele alıyoruz. Bu nedenle GoFor olarak, gençlerin sağlık hizmetlerine ve iyi olma hâlini destekleyen mekanizmalara daha erken, daha kolay ve daha eşit biçimde erişebildiği bir kent yaklaşımını güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

1.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmir'de sağlıklı ve iyi hissetmek gençler için sadece bir medikal süreç değil; ekonomik krizin, beslenme krizinin ve gelecek kaygısının yarattığı ağır bir bedensel ve ruhsal direnç mücadelesidir. Kentin hızı ve geçim derdi seni çoğu zaman sadece "ertesi güne uyanabilen" biyolojik bir varlığa indirirken, zihinsel esenlik bu yoğun stres altında görünmezleşiyor. Psikolojik destek almak bir ayrıcalık haline gelirken, derdini anlatacak kimseyi bulamamak bazen gençleri dijital yalnızlıklara itebiliyor:

"Psikoloğa gitmek lüks, devletten randevu almak imkânsız. Bazen öyle bir noktaya geliyorum ki, sadece derdimi dinlesin diye ChatGPT ile konuşuyorum. Gelecek kaygısı sadece kafamın içinde değil, midemde bir ağrı, sırtımda bir yük olarak her gün benimle." (A.K, Erkek, 22, Öğrenci)

Saha raporları, genç kadınların ve öğrencilerin "hijyen yoksulluğu" ile baş başa kaldığını, en temel özbakım ürünlerine erişimin bile bir bütçe kalemi haline geldiğini gösteriyor. Sağlık hizmeti almak istediğinde ise sistemin o soğuk ve bazen yargılayıcı diliyle karşılaşılıyor:

"Hastaneye ya da bir merkeze gittiğinizde size bir 'hasta' değil de bir 'yük' gibi bakılması can yakıyor. Özellikle cinsel sağlık gibi konularda yargılanmaktan korktuğumuz için sorunlarımızı erteliyoruz. Paramız yetmediği için sağlıklı beslenemiyoruz, sonra 'neden hastasın' diyorlar. Bu bir kısır döngü." (S.N, Kadın, 20, İşsiz)

Mavi yakalı gençler için sağlık, mesai saatleri ve yorgunluk arasında tamamen feda edilen bir alan. "Zaman yoksulluğu" içinde kendi bedenine bakacak bir boşluk bulamamak, kentsel yaşamda esenliği imkânsız kılıyor:

"Gece 11.30'da işten çıkıp ertesi gün 5.30'da kalkarken hangi sağlıktan bahsedebiliriz? Vücudun iflas ediyor ama 'gençsin bir şey olmaz' diyorlar. Esenlik bizim için sadece uyuyabildiğimiz o birkaç saatten ibaret." (M.Ş, Erkek, 23, Mavi Yaka)

İzmirli gençler artık sağlığın bir "yardım" değil; erişilebilir, şeffaf ve insan onuruna yaraşır bir kentsel hak olarak tanınmasını istiyorlar.

1.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir Büyükşehir Belediyesi bünyesinde gençlere yönelik ücretsiz veya düşük maliyetli psikolojik danışmanlık hizmetleri yer almakta, belediye hastanesi ve buna bağlı dijital erişim kanalları belediye tarafından aktif olarak işletilmektedir. Belediye, genç İzmir merkezleri aracılığıyla ruh sağlığı ve sağlıklı yaşam temalı atölyeler yürüterek gençlerin iyi olma halini destekleme kapasitesine sahip. Ancak sivil izleme ve saha araştırması bulguları, ücretsiz psikolojik desteğin tek bir merkezde (Çiğli) yoğunlaşmasının ilçelerdeki gençler için fiili bir

engel yarattığını; koruyucu sağlık boyutunda ise gençlerin HPV aşısı, hijyen ürünleri ve anonim test merkezleri gibi hayati ihtiyaçlarının henüz kurumsal bir görünürlük kazanmadığını ortaya koymuştur. Şimdi bu mevcut altyapıyı; hizmetin "merkezden" mahallere yayıldığı, randevu süreçlerinin gençler için kolaylaştırıldığı ve mahremiyet ilkesinin esas alındığı, her gencin eşit yurttaşlık zemininde kapısını çalabileceği somut bir hak sistemine dönüşmesini öneriyoruz.

1.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- **Ruh Sağlığı Bir Lüks Değil, Kentsel Bir Hak Olmalı:** Ücretsiz psikolojik destek ve acil destek mekanizmalarını sadece kent merkezinden çıkarıp, mahallere ve gençlik merkezlerine yayılan bir ağa dönüştürmesini öneriyoruz. Özellikle ailesinden ayrı şehre gelen veya yalnızlaşan gençler için "damgalanma" korkusu taşımayacakları, anonim ve güvenli destek modellerinin teşvik etmesini öneriyoruz.
- **Kapsayıcı ve Önleyici Sağlıkta Aktör Olunmalı:** Sağlık hizmetlerine erişimde gençlerin yalnız bırakılmaması için yerel destek ve yönlendirme mekanizmalarını güçlendirmesini öneriyoruz. Gençlerin anonim ve güvenli bir şekilde erişebileceği ücretsiz cinsel sağlık danışmanlığı, test hizmetleri ve HPV aşısı gibi önleyici hizmetleri ve genel sağlık taramalarını yaygınlaştırmak için ilgili sağlık kurumları ve meslek örgütleriyle işbirlikleri geliştirilmelidir. Regl yoksulluğunu bir sağlık ve eşitlik meselesi olarak tanınmalı; gençlik merkezleri, kütüphaneler ve uygun belediye tesislerinde ücretsiz hijyen ürünlerine erişimi yaygınlaştırılmalıdır.
- **Sağlıklı Gıdaya Erişim Desteklenmeli:** Gençlerin sağlığını yalnızca hastane ve tedavi hizmetleriyle sınırlı görmüyoruz. Ekonomik kriz, artan gıda fiyatları ve yurt/kampüs çevresindeki sınırlı seçenekler nedeniyle birçok genç yalnızca "karın doyurmaya" odaklanan, besin değeri düşük bir beslenme düzenine mahkûm kalıyor. Bu nedenle yurt, kampüs ve gençlerin yoğun bulunduğu mahalle çevrelerinde mevcut yemekhane, kantin, yerel işletme ve gıda destek mekanizmalarını gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda izlenmeli, iyileştirilmesi için iş birlikleri kurulmalı ve sağlıklı, temiz, ekonomik ve besleyici seçeneklerin çoğalması desteklemelidir.

2. Barınma Hakkı

Barınmanın gençler için bir "disiplin alanı" ya da "hayatta kalma mücadelesi" değil; mahremiyetine saygı duyulan, özerkliğini koruyan ve kentin imkanlarına erişimini sağlayan bir "temel hak" olmasını öneriyoruz. İzmir'de gençlerin güvenli, erişilebilir ve insan onuruna uygun barınma koşullarına ulaşmasını güçlendirmeyi belediyenin temel sorumluluk alanlarından biri olarak görüyoruz.

2.1. İzmir'de Mevcut Durum

İzmir, 10 üniversitesi ve 183.364 yükseköğrenim öğrencisiyle Türkiye'nin en dinamik eğitim merkezlerinden biridir. Bu, her yıl orta ölçekli bir şehrin nüfusuna denk gelen devasa bir

öğrenci kitlesinin İzmir'e gelmesi ve barınma ihtiyacı duyması anlamına geliyor. Şu anki tabloda, Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun (KYK) şehirde toplam 27.481 kapasiteli 20 yurdu bulunuyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi de barınma alanında doğrudan sorumluluk alarak 2 yurdunda 158 kişilik kapasite ile hizmet veriyor.

Ancak bu sayılar, öğrenci nüfusun yalnızca yaklaşık %15'inin kamu yurtlarında yer bulabildiğini göstermektedir. Bu tablo, pek çok genci yüksek kira baskısıyla baş başa bırakmakta; merkeze uzak, altyapısı yetersiz mahallelerde yaşam kurmayı zorunlu kılmaktadır. Bu durum sadece bir barınma sorunu değil, aynı zamanda merkeze uzak bölgelerde yaşamaya zorlanan gençler için uzun ulaşım süreleri ve sosyal yalıtılmışlık üreten yapısal bir krizdir.

2.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmir'de barınma gençler için sadece başını sokacak bir çatı meselesi değil; eğitiminden ruhsal esenliğine kadar tüm yaşamını belirleyen yapısal bir kriz, kentsel hakların hayatta kalma mücadelesine dönüştüğü bir kırılma noktasıdır. Kentin rant odaklı dinamikleri ve yüksek kira baskısı gençleri merkezi imkânlardan uzaklaştırıp kentin çeperindeki niteliksiz evlere mahkûm ederken, üniversite kapısından girdikleri anda çantalarına doldurdukları o barınma sorununu, zamanla kronik bir "zaman yoksulluğuna" ve sosyal yalıtılmışlığa dönüştürüyor.

Özellikle aşırı kalabalık ve yaşam kalitesini zorlayan yurt koşulları, gençleri fiziksel ve ruhsal sınırlarının zorlandığı bir dayanıklılık testiyle karşı karşıya bırakıyor.

Barınma hakkının insan onuruna yakışır standartlardan uzaklaşması, kurumların sundukları hizmeti bir "hak" değil, denetlenmesi gereken kitlelere sunulan bir "lütuf" olarak görmesiyle derinleşiyor. Bu yaklaşım gençlerde kurumlara karşı derin bir güvensizlik yaratırken, tekinsiz emlak piyasası ve kontrolsüz kiralar arasında verilen mücadele, kenti bir imkânlar sahası olarak deneyimlemenin önüne geçiyor.

"Kiralalar çok fazla... emlakçılar gerçekten hiç güvenilmiyor. Hani çok tekinsiz oluyor... Gerçekten o konularda insandan faydalanmaya çalışan insanlar." (M.A, Kadın, 22, Öğrenci)

Gençler bütçelerine uygun bir ev bulabildiğinde ise bu kez güvenlik bariyerlerine çarpıyor. Sağlığa elverişsiz binalar ve tekinsiz sokaklar arasında kurulan yaşam, gençleri sürekli bir savunma hattında kalmaya, kentsel hareketliliğini bireysel hayatta kalma stratejileriyle kısıtlamaya zorluyor.

"Arkadaşımın oturduğu evlere gittiğimde gördüğüm şeyler: Semtler kötü ve işte kaybolan otobüsler o semtlerde de mevcut ve hani ben elektroşok taşıyorum. O yüzden hep elektroşokum açık bir şekilde bekliyorum başıma bir şey gelebilir mi diye." (M.G, Kadın, 22, Öğrenci)

İzmirli gençler artık bu yapısal sıkışmışlığın içinde hayatta kalma taktikleri geliştirmekten yoruldu; sadece barınmak değil, insan onuruna yaraşır bir saygı görmek ve muhatap alınmak istiyorlar.

2.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir'de belediyenin barınmaya dair doğrudan hizmet üretmiş olması, gençler tarafından önemli bir kamu sorumluluğu örneği olarak görülmektedir. Ancak izleme bulguları, barınma hizmetinin zaman içinde kapasite açısından zayıfladığını ve sadece belirli bir gruba (üniversite öğrencisi) odaklanmasının kapsayıcılık riskleri taşıdığını göstermektedir. Ayrıca, nakliye ve çamaşır yıkama gibi hizmetlerin gençler tarafından neredeyse hiç bilinmemesi, tanıtım ve duyuru kanallarının güçlendirilmesi gerektiğinin bir göstergesidir.

2.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- **Genç Dostu Konut Teşvik Modeli:** Piyasa kiralalarını yükselten nakdi kira desteği yerine, İzmir'de gençlere uzun süreli, güvenli ve uygun fiyatlı konut sağlayan ev sahiplerine yönelik teşvik ve destek modelleri geliştirmesini öneriyoruz. Bu sayede hem konut stoku gençler için erişilebilir kılınabilir hem de sürdürülebilir bir kiralama kültürü oluşturulabilir.
- **Emlak Piyasasında Şeffaflık ve Denetim:** Gençlerin "hiç güvenilmiyor, suistimal ediliyor" dediği emlak piyasasında belediye izleyici ve ayrımcılıkla mücadele eden bir rol üstlenmelidir. Özellikle üniversite çevrelerinde gençlere yönelik fahiş fiyatlandırma ve güvensiz kiralama pratiklerine karşı ilgili meslek odaları, ilçe belediyeleri ve kamu kurumlarıyla işbirliği mekanizmaları geliştirilmesini öneriyoruz.
- **Yurt Standartları ve Kaliteli Beslenme:** Belediye yurtlarının kapasitesini artırırken, kaliteyi "insan onuru" odaklı olarak sabitlemelidir. Sadece öğrenciler değil, kentin tüm gençleri için adil, temiz ve ücretsiz/sağlıklı beslenme desteğini yaygınlaştırmalı; yurt ve yerleşke mutfaklarında şeffaf maliyet yapısı ve özel ihtiyaçlara uygun beslenme planlamasını zorunlu hale getirmelidir.
- **Ekonomik Destekler ve Güvenli Hareketlilik:** Gençlerin yoğun olduğu bölgelerde gündelik maliyetleri düşürecek destek mekanizmalarını kurmak için işbirlikleri geliştirilmeli, mevcut mekanizmaların bilinirliği artırılmalıdır. Çeperdeki gençlerin yalıtılmışlığını kırmak için kampüs, yurt ve üretim sahaları arasındaki toplu taşıma ağını optimize edecek; özellikle gece çalışan gençler ve kadınlar için aydınlatılmış, güvenli yaya yolları inşa edilmesini öneriyoruz .

3. Çalışma Hakkı ve Gelecek İnşası

İzmir'de Büyükşehir Belediyesi sadece gençlerin "iş bulması" ya da herhangi bir işte çalışmasını değil; onurlu, güvenceli ve emeğinin karşılığını aldığı bir çalışma yaşamına erişmesi için çalışmalı. Gençler için diplomanın uzun süreli bir belirsizliğe ve güvencesizliğe

dönüşmediği, liyakatin "network" ağlarını yendiği ve geleceğini bu kentte, umutla inşa edebileceği bir kent mümkün kılınmalı.

3.1 İzmir'de Mevcut Durum

İzmir, yaklaşık 1.109.583 kişilik (18-35 yaş) yüksek bir genç nüfus potansiyeline sahiptir. Ancak bu potansiyel, işgücü piyasasının yapısal sorunlarıyla karşı karşıyadır. Güncel verilere göre İzmir'de genç işsizlik oranı %19,2 seviyesindedir. Daha da kritik olan tablo, "Ne Eğitimde Ne İstihdamda" olan (NEET) gençlerdir: İzmir'de NEET oranı toplamda %23,8 olup; bu oran genç kadınlarda %32,9 gibi sarsıcı bir düzeye ulaşmaktadır.

Bu sayılar, İzmirli her dört gençten birinin sistemin tamamen dışına itildiğini, genç kadınların ise istihdama erişimde genç erkeklerin çok gerisinde kaldığını göstermektedir. Mevcut istihdam olanakları çoğunlukla güvencesiz ve düşük ücretli sektörlerde yoğunlaşırken, eğitilmiş genç nüfus ile piyasa talepleri arasındaki uçurum derinleşmektedir.

3.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmirli gençler için çalışma hayatı sadece bir geçim derdi değil, bir onur mücadelesidir. Saha araştırmalarında gençler, mezuniyet sonrası yaşadıkları o belirsiz boşluk dönemini çarpıcı bir şekilde tanımlıyorlar:

"İzmirli gençler için çalışma hayatı sadece bir geçim derdi değil, bir onur mücadelesidir. Üniversiteden yeni mezun olan arkadaşlarımız... bir sene, bir buçuk sene sanki standart o sürünmeyi yaşamak herkes için aynıymış gibi geliyor." (R.D, 26, Beyaz Yaka)

Liyakatin yerini "tanıdık" ağlarına bıraktığı bu düzende, donanımlı gençler dahi kendilerini "vasıfsızlık" etiketiyle baş başa kalmış hissediyor. Öte yandan, sanayi kenti İzmir'in çarklarını çeviren mavi yakalı gençler için hayat, 16 saate varan mesailerin gölgesinde başka hiç bir şeye vakit bulamaz halde geçmekte:

"Ben 4 gün arka arkaya 16 saat çektim... Gece 11.30'da paydos, ertesi gün 5.30'da geri kalkacağım. Ben şimdi gece 11.30'da hangi aktiviteyi yapabilirim? Yapamazsın bir şey." (M.Ş, 23, Mavi Yaka)

Gençler artık "iş ve uyku" döngüsüne hapsolmuş biyolojik bir süreçten çıkıp; insan yerine konulmak ve insan onuruna yakışır koşullarda çalışmak istiyorlar.

3.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Meslek Fabrikası Şube Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren İstihdamı Geliştirme ve Destekleme Birimi aracılığıyla, başta kadınlar ve gençler olmak üzere iş gücüne katılımı artırmak için kamu, özel sektör ve STK'larla güçlü iş birlikleri yürütmektedir. Dijital dönüşümün kalbi olan isteizmir.net platformu ve 30 ilçeye ulaşan Mobil İstihdam

Başvuru Noktaları ile iş gücü arzı ile talebi arasında fiziksel ve dijital bir köprü kurulmuştur. Ancak izleme bulguları, belediyenin iş ilanlarının çoğunlukla mavi yakaya odaklandığına dair bir algı olduğunu ve üniversite mezunu gençlerin bu sistemde kendilerine yeterince alan bulamadığını ve bu hizmetlerin bilinirliğinin gençler arasında oldukça düşük olduğunu ortaya koymuştur. Şimdi bu güçlü altyapının bilinirliğini artıracak, sadece mavi yakayı değil, kentin tüm genç profesyonellerini kucaklayan stratejik bir istihdam merkezine dönüşmesi gerekmektedir.

3.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- **Onurlu ve Güvenceli İstihdam Köprüsü:** Meslek edindirme kursları sektör iş birlikleriyle istihdama doğrudan bağlanmalı. Özel sektör ve meslek örgütleriyle kurulacak stratejik bağlarla; mezun avukattan mühendise, tasarımcıdan psikoloğa kadar tüm genç profesyonelleri kapsayan, liyakat esaslı yerleştirme konusunda bir köprü işlevi görülmelidir.
- **NEET Gençlere Özel Kapsayıcı Politikalar:** Özellikle İzmir’de yüksek seyreden (%32,9) kadın NEET oranını düşürmeye yönelik beceri geliştirme fırsatlarının kentin çeperine ve üretim sahalarına ulaşmasını önceliklendirmesini öneriyoruz. Genç kadınların bakım yükümlülüklerini hafifletecek (kreş, sosyal destek vb.) modellerle istihdama katılımı kurumsal olarak teşvik edilmelidir.
- **Mobbing ve İhlallere Karşı Rehberlik:** İzmir’de stajyerlerin ve genç çalışanların çalışma hayatında karşılaştığı mobbing, angarya, cinsiyet temelli ayrımcılık ve ücret eşitsizliği gibi hak ihlallerine karşı hukuki rehberlik ve destek mekanizmalarının güçlendirmesini öneriyoruz. Talebimiz kentin neresinde olursa olsun genç emeğinin güvencesiz ve karşılıksız bırakılmaması, onurunun zedelenmesine karşı belediyenin koruyucu rolünü aktif kılmaktır.
- **Geleceğin Mesleklerine Eşit Erişim:** Gençlerin yalnızca bugünün işlerine değil, değişen dünyanın yeni beceri alanlarına da hazırlanması gençlik politikası önerilerimizden. Yapay zekâ, kodlama, dijital üretim, yaratıcı endüstriler ve yeşil dönüşüm gibi alanlarda fırsatların yalnızca belirli merkezlerde ve belirli genç grupları için erişilebilir olmasının önüne geçilmeli.

4. Eğitim Hakkı ve Kendini Gerçekleştirme

Eğitimi sadece bir diploma veya sınav maratonu olarak değil; gençlerin bu kentte özgür bir birey olarak kendini gerçekleştirme, yeteneklerini keşfetme ve hayata karşı kendi yolunu çizebilme gücünü artırma hakkı olarak görüyoruz. İzmir’de hiçbir gencin maddi imkânsızlık veya mekânsal uzaklık nedeniyle potansiyelinden vazgeçmediği; "ezberleyen" değil, "üreten ve eleştiren" bir öğrenme iklimini birlikte inşa etmeyi öneriyoruz.

4.1 İzmir'de Mevcut Durum

İzmir, 10 üniversitesi ve yaklaşık 200 bin üniversite öğrencisiyle Türkiye'nin en büyük akademik havzalarından biridir. Ancak bu büyük kapasite; Bornova (Ege, Yaşar), Buca (Dokuz Eylül), Konak ve Balçova (Ekonomi) gibi belirli ilçelerde yoğunlaşarak kentin geri kalanı için ulaşılması zor "akademik adacıklar" oluşturmuştur. Sadece üniversite kampüsleri değil; devlet kütüphaneleri, kamuya ait gençlik merkezleri ve bakanlıkların sosyal donatıları da bu dar aksa sıkışmış durumdadır.

Bu kurumsal yığılma, kentin üretim merkezlerinde (Torbalı, Aliağa, Menemen) veya yoğun nüfuslu iç çeperlerinde (Karabağlar, Bayraklı'nın üst kesimleri) yaşayan gençler için eğitimi sadece zihinsel değil, fiziksel bir engele dönüştürmektedir. Kamusal imkânların bu adaletsiz dağılımı, İzmir'deki gençlerin %23,8'inin (genç kadınlarda %32,9) ne eğitimde ne istihdamda (NEET) yer alarak sistemin tamamen dışına itilmesini tetiklemektedir.

4.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmirli gençler için eğitim; kentin sunduğu merkezde yoğunlaşan imkânlar ile çeperin yapısal yoksunlukları arasında mekik dokuyan, çoğu zaman bir gelişim alanından ziyade bir "kendini var etme" mücadelesine dönüşen bir süreçtir. Gençler eğitim hayatını bir diploma arayışının ötesinde, sürekli bir şeylere "yetişme" telaşı ve "geride kalma" korkusuyla deneyimliyor. Özellikle merkeze uzak mahallelerde yaşayan gençlerin kütüphane veya sessiz bir çalışma alanı bulmak için verdiği mücadele, İzmir'in "özgürlük" vadinin nasıl bir mekânsal ve sınıfsal bariyere çarptığını gösteriyor. Merkeze ulaşmanın yarattığı ulaşım maliyeti ve yolda geçen saatler, ders çalışmayı senin için bir ulaşım, maliyet ve zaman hesabına dönüştürüyor.

"Ders çalışmak için Bornova'ya ya da Alsancak'a gitmem gerekiyor. Yol parası, içeceğin kahve, geçen zaman... Sırf ders çalışabilmek için her gün bir servet ve enerji harcıyorum. Kendi mahalleimde 'insan gibi' çalışabileceğim tek bir masa yok."

(M.A, Erkek, 21, Öğrenci)

Eğitimin sadece bir "bekleme odası" haline gelmesi, ne kadar donanımlı olursan ol "asla yetmeyecek" hissiyle birleşerek derin bir tükenmişlik yaratıyor. Okulun bittiği gün başlayan o meşhur belirsizlik dönemine karşı alınan her ek sertifika veya kurs, bazen gerçek bir gelişimden ziyade belirsizliği ertelemenin bir yolu olarak görülüyor. İzmir'in "teknoloji ve tasarım kenti" olma iddiası, gencin odasındaki bilgisayarın donanımıyla ya da kütüphanedeki bilgisayar sırasıyla sınırlanıyor. Dijital yetkinlik kazanmak bir hak olmaktan çıkıp, ancak imkânı olanın ulaşabildiği bir kültürel sermaye yarışına dönüşüyor.

"İnanılmaz donanımlı insanlar olarak mezun oluyorsunuz ve ne atanabiliyorsunuz, ne iş bulabiliyorsunuz... Okul bitiyor ama herkes 'dilin var mı, o programı biliyor musun' diye soruyor. Bu yarışın sonu yok, nefesimiz kesiliyor. Yazılım öğren diyorlar ama bilgisayarım kaldırmıyor." (Ş.S, 23, Mezun / S.T, 19, Mezun)

Öte yandan, kentin sanayi çarkları arasında çalışan mavi yakalı gençler için "öğrenme hakkı", ağır mesailerin ve yorgunluğun arasında neredeyse tamamen görünmezleşiyor. Kendini geliştirmek bir lüks haline gelirken, kentin sunduğu eğitim olanaklarının sadece belirli bir profile (merkezdeki üniversite öğrencisine) odaklanması, gençleri bu kentin okyanusunda kıyıda kalmış hissettiriyor.

"Belediyenin kursu var deniyor ama gitmek için işten izin almam lazım. Mavi yakalıyım diye benim öğrenme hakkım yok mu? Biz o teknolojinin sadece tüketicisiyiz, üreticisi olmamıza izin verilmiyor." (C.Y, Erkek, 24, Mavi Yaka)

4.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Genç İzmir, Meslek Fabrikası, kütüphaneleri, öğrenme alanları, dijital başvuru kanalları ve mesleki gelişim programları önemli bir eğitim ve gelişim altyapısı oluşturuyor. Bu yapı; gençlerin kurslara, atölyelere, mesleki beceri programlarına, çalışma alanlarına ve farklı öğrenme fırsatlarına erişebilmesi açısından güçlü bir kurumsal zemin sunuyor.

Ancak izleme bulguları bize şunu gösteriyor: Bu imkânlar her zaman tüm gençler için aynı ölçüde görünür, erişilebilir ve dönüştürücü olamıyor. Hizmetlerden daha çok merkeze yakın yaşayan, üniversiteyle bağı güçlü, dijital duyuru kanallarını takip eden ve bilgiye erişimi görece daha kolay olan gençler yararlanabiliyor. Kentin hizmetlere erişimi sınırlı mahallelerinde yaşayan, eğitimde ya da istihdamda olmayan, vardiyalı çalışan, ailesinin bakım yükünü üstlenen, dijital imkânlara sınırlı erişen ya da belediye hizmetlerinden haberdar bile olmayan gençler için bu destekler çoğu zaman gerçek bir fırsata dönüşemiyor.

Bu nedenle eğitim ve gelişim hizmetlerini yalnızca kurs açmak, sertifika vermek ya da belirli merkezlerde mekân sunmakla sınırlı görmüyoruz. Asıl ihtiyacın; öğrenme imkânlarının mahallelere yayılması, duyuru ve başvuru süreçlerinin gençlerin gündelik gerçekliğine uygun hale gelmesi, dijital ve fiziksel erişim engellerinin azaltılması ve özellikle sistemin dışında kalma riski taşıyan gençlere aktif biçimde ulaşılması olduğunu görüyoruz.

Önümüzdeki dönemde belediyenin eğitim ve gelişim altyapısının; merkezdeki fırsatları takip edebilen gençlere hizmet eden bir yapı olmanın ötesine geçerek, her gencin kendi mahallesinde, kendi yaşam koşulları içinde ve kendi ihtiyacına uygun biçimde erişebileceği daha adil, yaygın ve yaşayan bir öğrenme ağına dönüşmesi gerekiyor.

4.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- **Her İlçeye Erişilebilir, Yeni Nesil Çalışma Alanları:** Kütüphane ve ders çalışma alanlarını yalnızca merkez ilçelerde yoğunlaştırılmamalı; ulaşım ve maliyet engeli yaşayan gençlerin kendi yaşam alanlarında öğrenme, çalışma ve üretme imkânlarına erişebilmesini önceliklendirmelidir. Kentin merkeze uzak mahalleler ve üretim

bölgeleri başta olmak üzere, gençlerin güvenli, ücretsiz, internet erişimi güçlü ve teknolojik ihtiyaçlara duyarlı, bakım sorumluluğu taşıyan gençlerin kullanımına uygun çalışma alanlarına erişimini yaygınlaştırmasını öneriyoruz.

- **Yetenek İnşası ve Sektörel Geçiş Programları:** Dijital, yaratıcı ve yeşil becerilere erişimi gençlik politikamızın temel önceliklerinden biri olarak belirleyecek; bu alanlardaki öğrenme fırsatlarının merkez ilçelerle sınırlı kalmaması için mevcut eğitim altyapısı yeniden yönlendirilmeli.
- **Eğitim Hakkı Gündelik Hayatta Desteklenmeli:** Gençlerin eğitime devam edebilmesini yalnızca okul kaydıyla sınırlı görmüyoruz. Ulaşım, sağlıklı beslenme, internet, kitap, dijital araçlar ve temel eğitim materyallerine erişim; özellikle ekonomik kriz koşullarında eğitimin sürdürülebilmesi için vazgeçilmez ihtiyaçlardır. Bu destekleri "yardım" ya da "lütuf" olarak değil, gençlerin eğitim hakkını güçlendiren yerel sosyal politika araçları olarak ele alınmalı.
- **"Haberim olsaydı katılırdım" Dönemi Sona Ermeli:** Belediyenin tüm eğitim ve burs imkânlarını gençlerin aktif olduğu mecralardan, mahalle bazlı mobil birimlerden ve iş sahalarından duyurulmalı. Belediye hizmetlerine ilişkin bilginin gençlere ulaşma biçimi; mahalle bazlı ve dijital kanallar aracılığıyla sistematik olarak güçlendirilmelidir.

5. Kamusal Yaşama Katılım ve Kentsel Aidiyet Hakkı

İzmir tüm gençlerin yargılanmadan, dışlanmadan ve kısıtlanmadan gençliğini doyusuya ve özgürce yaşayabildiği bir kent haline getirilmeli. Hangi mahallede olursa olsun, cebindeki paraya bakmadan kentin tüm imkânlarına "benim hakkım" diyerek erişebildiği, her sokağında sadece "güvende" değil, "kendi gibi" hissettiği ve benimsediği bir İzmir'i gençlerin ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin birlikte inşa etmesini öneriyoruz.

5.1 İzmir'de Mevcut Durum

İzmir, 10 üniversitesi ve yaklaşık 200 bin öğrencisiyle güçlü bir kültürel ve akademik birikime sahiptir. Ancak bu zenginlik; üniversite yerleşkeleri, kamu kütüphaneleri ve sosyal donatıların Bornova, Buca ve Konak gibi belirli akslarda kümelenmesi nedeniyle kentin geneline adil dağılmamaktadır. Bu kurumsal yığılma, kentin çeper mahallelerini ve üretim havzalarını (Torbalı, Menemen, Karabağlar'ın üst kesimleri gibi) sosyal imkânlardan yoksun, sadece uyumak ve çalışmak için gidilen "gri bölgelere" dönüştürmüştür.

Üniversite öğrencisi için "kampüs hayatı" bir imkânken, kentin merkezinden uzakta yaşayan genç için kamu kurumlarının bu mekânsal uzaklığı; kentsel aidiyeti bir mesafe, zaman ve bütçe sorununa dönüştürmektedir. Kentin sunduğu özgürlük vaadi, gençlerin bir kısmı için gündelik hayatta eşit biçimde deneyimlenemeyen bir imkân olarak kalmaktadır.

5.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmirli gençler için kentsel aidiyet; kentin ışıltılı meydanlarında "ev sahibi" gibi hissetmek yerine, o hayatın kıyısında bir "misafir" gibi durma halidir. Saha araştırması bize şunu gösteriyor: kenti bir özgürlük alanı olarak deneyimlemek, pek çok genç için sürekli ertelenen bir vaat.

Bu ertelemenin ilk katmanı ekonomik. Kentin merkezi, bütçesi yetmeyen genç için vitrine dönüşüyor. İçeriden değil dışarıdan izlenen bir hayat:

"Alsancak'a gittiğimde kendimi başka bir ülkede gibi, bir misafir gibi hissediyorum. Kordon'da oturup bir çay içmek bile bütçe hesabı gerektiriyor. İzmir özgür diyorlar ama biz o özgürlüğü sadece ekrandan izliyoruz. Param yoksa ben bu kentin neresindeyim?"
(B.K, Erkek, 23, Mavi Yaka)

İkinci katman mekânsal güvenlik. Özellikle genç kadınlar için kenti deneyimlemek, hangi saatte nereye gidebileceğini sürekli hesaplamak anlamına geliyor:

"Hava karardığında kentin yarısı benim için haritadan siliniyor. O durağa yürürken sürekli arkama bakıyorum. İzmir'in o meşhur okyanusunda kulaç atmak için önce o tekinsiz sokakları aşmam lazım ama güven veren tek bir köşe yok." **(S.N, Kadın, 20, Öğrenci)**

Üçüncü katman ise daha sessiz ama bir o kadar ağır: belediyenin sunduğu alanlar ya bilinmiyor, ya da gençler orada "kendisi gibi" olamayacağını hissediyor.

"Belediyenin kursu var, sahası var deniyor ama ya çok uzak ya da gidince yargılanıyoruz. Biz sadece 'durabileceğimiz', bir şey satın almak zorunda kalmadan, kıyafetimizle veya kimliğimizle yadırganmadan gençliğimizi yaşayabileceğimiz alanlar istiyoruz." **(C.Y, Erkek, 24, Mavi Yaka)**

İzmir'in kapsayıcılık vaadi, herkes için aynı biçimde deneyimlenmiyor. Farklı kültürel arka planlardan gelen gençler için kentin "özgür" atmosferi zaman zaman yeni bir baskı biçimine dönüşüyor: kentin hâkim seküler yaşam tarzına tam uymamak, yargılanmanın gerekçesi haline gelebiliyor.

"Seni içine alan bir şehir" söylemi, bu gençler için farklı bir yüke dönüşüyor: kendi kültürel kodlarını sürekli esnetme ya da savunma zorunluluğu. Buna sahadan "tersine mahalle baskısı" diyoruz. Dışlanmamak için farklı olmak değil, aynılaşmak gerekiyor.

Roman gençler bu baskıyı en ağır biçimde taşıyor. Onlar için dışlanma sokakla sınırlı kalmıyor. Kamusal kurumların diline, kurumsal karşılaşmaların dokusuna sınıyor. Kapsayıcılık iddiasının en kırılma noktası burası: belediyelerde bile süren etiketlenme, "onurlu bir saygı ve muhatap alınma" arzusunun önünde kimlik temelli bir bariyer olarak duruyor.

5.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir Büyükşehir Belediyesi bugün; Türkiye'ye örnek olan önemli yaşam alanlarına ve kentin dört bir yanına yayılmış çok sayıda kültür merkezi ve spor tesisine sahip. "Genç İzmir" platformu dijitalde ve sahada binlerce gence ulaşıyor, sanattan spora geniş bir yelpazede hizmet sunuyor. Genç İzmir üzerinden gençlik kamplarına ve kent gezilerine başvuru imkânı sunulurken, İzmir Art aracılığıyla gençlerin ücretsiz bilet kampanyalarına, kültür-sanat takvimine, rotalara ve kentteki etkinliklere erişimini destekliyor. Ayrıca Genç İzmirim Kart uygulamasıyla, öğrenci olma şartı aramaksızın 26 yaşına kadar tüm gençleri indirimli ulaşım kapsamında değerlendirerek gençliği yalnızca öğrencilik statüsüne sıkıştırmayan bir yaklaşımı hayata geçiriyor.

Ancak; bu güçlü kurumsal kapasite, her zaman kentin en çeperindeki, fabrikadaki veya mahallesindeki gence aynı hızla "dokunamıyor". Bu nedenle mevcut hizmetlerin yalnızca var olmasını yeterli görmemek; gençlerin bu hizmetlerden haberdar olmasını, kolayca erişebilmesini ve kendi mahallesinde de sosyal, kültürel ve sportif yaşama katılabilmesini sağlamak gerekiyor.

5.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- Kesintisiz, Güvenli ve Erişilebilir Ulaşım: Merkeze uzak mahallelerde yaşayan bir genç için merkeze inmenin "hesap kitap" meselesi olmasına son verilmeli. Ulaşımı sadece bir araç değil, gencin kente katılım hakkın olarak görüyoruz. Bu yüzden gençlerin eğitim, çalışma ve sosyal yaşam saatlerini dikkate alan; gece hareketliliğini, güvenli aktarmayı ve ekonomik erişimi gözeten bir ulaşım planlamasını önceliklendirmesini öneriyoruz. Gece geç saatlerde eve dönerken, aktarma yaparken ya da durakta beklerken kendini yalnız ve güvensiz hissetmemesi için aydınlatma, durak güvenliği, güvenli güzergâhlar ve destek mekanizmaları da ulaşım planlamasının parçası haline getirilmeli.
- **Her Saat, Her Yerde Güvende Hissettiğin Bir Kent:** İzmir'de gençlerin özellikle gece saatlerinde sakınmak zorunda kaldığı cadde, durak ve güzergâhlar azaltılmalı; güvenli kamusal alan tasarımı gençlik politikasının parçası haline gelmeli. Özellikle genç kadınların ve LGBTI+'ların "tetikte olma" halini bitirmek için; yaya öncelikli tasarımların, sokak canlılığını artıran kentsel müdahalelerin ve teknoloji destekli hızlı yardım mekanizmalarının desteklemesini öneriyoruz. İzmir, güneş battıktan sonra gençlerin arkasına bakarak yürüdüğü değil, gençliğin özgürce ve güvenle yaşadığı bir şehir olmalı.
- **Sosyal Hayat Mahallelere Yayılmalı:** Sosyal yaşam birkaç merkeze sıkışmamalı. Gençlerin kendi mahallesinde kültüre, spora, internete, üretime ve güvenli sosyalleşme alanlarına erişebildiği bir kent kurulmasını öneriyoruz. Gençlerin hiçbir şey satın almak zorunda kalmadan oturabileceği, arkadaşlarıyla buluşabileceği, ders çalışabileceği ya da sadece yargılanmadan durabileceği gençlik alanları çoğaltılmalı.

- **Öğrenci Değil "Genç" Odaklı İndirim ve İş Birlikleri:** Sosyal hayat "öğrenci kartı" sınırlamasından çıkarılmalı. Belediye tesislerinde gençlere yönelik erişilebilir fiyatlandırma modelleri geliştirilmeli; özel sektör ve yerel işletmeler de öğrenci olma şartı aramadan gençleri destekleyen uygulamalara teşvik edilmeli. İşsiz, çalışan, okuyan ya da okumayan tüm gençlerin sosyal yaşama daha kolay katılabilmesi için sinemadan spora, kitaptan yeme-içmeye kadar farklı alanlarda indirim ve avantaj sağlayacak çalışmaları teşvik edecek, işbirlikleri geliştirmesini öneriyoruz.

6. Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı

Genci yalnızca hizmet sunulacak, korunup kollanacak ya da etkinliklere davet edilecek bir birey olarak görmüyoruz. GoFor olarak, İzmir'in gençlerin düşüncelerini özgürce ifade edebildiği, itirazlarının ciddiye alındığı ve belediye kararlarında doğrudan söz sahibi olabildiği bir özgürlük kenti olarak güçlendirilmesini öneriyoruz. Gençlerin "gelecek" değil, bugünün kent yaşamında söz sahibi asli paydaşlar olduğu bir yönetim modelini savunuyoruz.

6.1 İzmir'de Mevcut Durum

İzmir, 10 üniversitesi, yaklaşık 200 bin üniversite öğrencisi ve bu bünyede faaliyet gösteren 500'ü aşkın öğrenci kulübüyle güçlü bir entelektüel enerjiye sahiptir. Dernekler Bilgi Sistemi'nin 2026 verilerine göre kentte aktif olan 38 gençlik STK'sı, bu demokratik sermayeyi sivil alana taşımaktadır. Ancak bu örgütlü güç; üniversite yerleşkelerinin ve STK ofislerinin Bornova, Buca ve Konak gibi belirli merkezlerde kümelenmesi nedeniyle kentin geneline yayılamamaktadır. Bu mekânsal yığılma, kampüs dışındaki veya kent merkezinin dışında yaşayan gençlerin örgütlenme hakkını ve katılım imkânlarını kısıtlamakta; kentin demokratik sesini belirli "akademik adacıklara" hapsetmektedir.

6.2 Gençler Ne Söylüyor?

İzmirli gençler için demokrasi; sadece sandığa gitmek değil, "yadırganmadan, sansürlenmeden ve ciddiye alınarak" kendini ifade edebilmektir. Saha araştırmalarında gençler, İzmir'in özgürlük imajı ile kendi yaşadıkları "duyulmama" hissi arasındaki çelişkiyi net bir şekilde dile getiriyorlar:

"Gençler ne diyor?" diye soruluyor ama masadan kalktığımızda bizim söylediklerimiz o kapının ardında kalıyor. 13 protokolümüz, onlarca derneğimiz var ama kararlar hâlâ yetişkinlerin dünyasında alınıyor. Biz sadece onaylanan değil, itiraz eden sesimizin de bu kentin bir parçası olmasını istiyoruz." (M.A, 21, Öğrenci)

Gençler, ifade özgürlüğünü sadece siyasi bir hak olarak değil, sokakta yargılanmadan var olabilme hakkı olarak da tanımlıyor:

"İzmir özgür diyorlar ama bir fikir belirttiğimizde veya kendimiz gibi olduğumuzda 'sen daha küçüksün' duvarına çarpıyoruz. İzmir'in o meşhur okyanusunda gerçekten kendi sesimizle kulaç atmak istiyoruz; birilerinin bize önceden verdiği metinleri okumak değil." (S.N, 20, İşsiz)

6.3 İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde Mevcut Durum

İzmir Büyükşehir Belediyesi bugün; gençlik örgütleri ile imzalanmış 13 stratejik protokolü, gençlerin sesini duyuran Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve Tarihi Havagazı Fabrikası Kültür Merkezi başta olmak üzere çeşitli semt merkezlerini STK'ların toplantı, etkinlik ve ofis ihtiyaçları için kullanıma sunuyor. Ayrıca STK'lar, belediyenin Hemşehri İletişim Merkezi (HİM) üzerinden projeleri için doğrudan destek talebinde bulunabiliyor. Genç İzmir Gönüllü Takımı gençlerin mahalle dayanışması, nesiller arası deneyim aktarımı, doğa ve çevre çalışmaları gibi sosyal sorumluluk ve gönüllülük faaliyetlerine katılımını destekliyor.

Ancak sivil izleme bulguları, gençlik alanında ayrılan kaynakların kullanımında ve bu kaynakların gençlere görünür biçimde yansımada güçlendirilmesi gereken alanlar olduğunu göstermektedir. Protokoller imzalanmış, mekanizmalar kurulmuş ama bunların kaynakla buluşması henüz tamamlanmamış. Bu nedenle mevcut araçları gençlerin daha kolay erişebileceği hale getirmek; belediyenin gençlerin şikâyet ve eleştirilerini kurumsal öğrenmenin parçası olarak gören ve gençlik örgütlerini kentin stratejik karar ortağı kabul ettiği bir yapıya dönüşmesi gerekiyor.

6.4 Gençlerden Öğrendiklerimizle Politika Önerilerimiz

- **Gençleri Eşit Yurttaş ve Hak Sahibi Olarak Gören Belediyecilik:** Belediyedeki tüm oryantasyon süreçlerinden yönetici geliştirme programlarına kadar; personelin gençlerle iletişiminde "Gençlik Hakları ve Hak Temelli İletişim" ve "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimlerini zorunlu tutulmalı. Belediye birimlerinde gençlerin "lütuf bekleyen" değil, "hak sahibi" olarak görülmesi kurumsal bir zorunluluk haline getirilmeli.
- **Eleştiri Hakkın Güvence Altına Alınmalı:** Gençlerin şikâyet, öneri ve eleştirilerini güvenle iletebilmeleri için hesap verebilir geri bildirim mekanizmalarının güçlendirmesini öneriyoruz. Hiçbir genç; aykırı fikrini söylediği, belediye hizmetlerini eleştirdiği ya da yaşadığı bir sorunu bildirdiği için dışlanmamalı, etiketlenmemeli veya hizmetlerden mahrum bırakılmamalı. Şikâyetlerin akıbetini dijital olarak takip edebileceği şeffaf ve hesap verebilir bir iletişim ağıyla, "mimlenme" korkusunun yerine güvenli diyalog ve çözüm kültürü yerleştirilmeli.
- **Gençler İçin Özgür Örgütlenme Alanları:** İzmir'deki öğrenci topluluklarının, gençlik inisiyatiflerinin ve dayanışma ağlarının yalnızca kampüs içinde değil, kentin tamamında görünür ve etkili olmasını desteklemesini öneriyoruz. Gençlerin kendi gündemleri etrafında özgürce bir araya gelebilmesi, etkinlik düzenleyebilmesi, üretim yapabilmesi ve dayanışma ağları kurabilmesi için belediye mekânlarının, teknik ekipmanların ve lojistik imkânların ücretsiz ya da erişilebilir biçimde kullanımı kolaylaştırılmalı. Kampüslerle mahalleler, öğrenci topluluklarıyla kent yaşamı arasında

köprü kurularak gençlerin örgütlenme hakkını yerel düzeyde güçlendirmesini öneriyoruz.

- **Gençlik Örgütleriyle Ortak Karar Masası:** Gençlik alanındaki mevcut protokoller ve 38 gençlik STK'sıyla kurulan iş birlikleri sembolik katılım düzeyinde bırakılmamalı. Bu masada genç kadınların eşit temsili güçlendirilmeli, bakım sorumluluğu taşıyan gençlerin katılım süreçlerine erişimi kolaylaştırılmalı. Belediyenin Kent Konseyi Gençlik Meclisi'nin, gençlik örgütlerinin, öğrenci topluluklarının ve bağımsız inisiyatiflerin belediyenin gençlik politikalarının karar, uygulama ve izleme süreçlerine dahil etmesini öneriyoruz. Böylece gençlerin yalnızca "danışılan" değil; alınan kararların takipçisi, uygulamanın denetçisi ve bu politika önerilerinin hayata geçmesinde süreç ortağı olması sağlanacaktır.

Bu Öneriler Bir Politika Metnine Dönüşürse Nasıl İzlenmeli?

Bu bölüm, GoFor'un yerel gençlik politikası için sunduğu önerilerin belediye tarafından gençlerle birlikte sahiplenilmesi ve bir politika metnine dönüştürülmesi halinde nasıl izlenmesi gerektiğine dair bir çerçeve sunmaktadır. Çünkü gençlik politikası yalnızca hazırlanıp yayımlanan bir metinle sınırlı kalmaz; gençlerin gündelik hayatında karşılık bulduğu, düzenli olarak izlendiği ve ihtiyaçlara göre güncellendiği ölçüde anlam kazanır.

Bu öneriler bir vitrin metni değil, gençlerle birlikte imzalanmasını istediğimiz yerel gençlik politikasının temelini oluşturan bir çağrıdır. Yerel Gençlik Politika Belgesi'ni canlı tutacak olan ise, kâğıt üzerindeki sözlerin gençlerin hayatına dokunup dokunmadığının her yıl belediyeler ve gençler tarafından birlikte izlenmesi, değerlendirilmesi ve gerektiğinde güncellenmesidir.

- **Sözün Takibi: Yıllık İlerleme Raporu**
Yıllık İlerleme Raporu verilen sözlerin havada kalmaması için her yıl aynaya bakmayı sağlamalı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin her yıl; 8 hak alanında neler yaptığını, hangi hedefe ne kadar yaklaştığını verilerle açıklayan bir "Yıllık İlerleme Raporu" yayınlamayı taahhüt etmelidir. Bu rapor, belediyenin gençlere verdiği hesabın belgesi olmalıdır.
- **Açık Kapı Taahhüdü**
Bu izleme sürecinin sürdürülebilir olması için belediyenin kapısını gençlere fiilen açık tutması gerekir. Bu önerilerin yerel gençlik politikasına dönüşmesi halinde ilgili müdürlük bünyesinde, doğrudan politika belgesinin takibinden sorumlu bir "Koordinasyon Noktası" kurulmalı. Burası; gençlerin, gençlik örgütlerinin ve sivil toplumun her an ulaşabileceği, soru sorabileceği ve aksaklıkları bildirebileceği canlı bir iletişim kanalı olmalı. Gençlerin sesini duymak için bürokratik süreçler değil, doğrudan diyalog işletilmelidir.
- **Politika Sürecinin Asıl Sahipleri Gençlerdir**
Bu politika önerileri belgesi gençlerin emeğiyle, sesiyle şekillendi; dolayısıyla bu önerilerin yerel politikaya dönüşmesi halinde en güçlü izleyicisi ve koruyucusu gençler olmalıdır. Bu öneriler yerel gençlik politikası belgesine dönüştüğünde gençleri; verilen

sözlerin tutulup tutulmadığını gözlemeye, taahhütlerin sahaya yansımadağı her noktada açıkça itiraz etmeye ve eksiklikleri görünür kılmaya davet ediyoruz. Belediye, gençlerin sesi ve denetimiyle daha şeffaf ve daha genç dostu bir kuruma dönüşecektir.

Ortak Gelecek için Çözüm Ortaklığı

Politika belgesi sadece İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin değil, bu kenti paylaşan tüm kurumların, aktörlerin ve kent bileşenlerinin ortak sorumluluk sözleşmesi olmalıdır. Gençlerin barınmadan sağlığa, istihdamdan hak savunuculuğuna kadar uzanan çok boyutlu sorunları, ancak güçlü bir kent eşgüdümüyle çözülebilir.

Üstelik gençler için önerdiğimiz politikalar yalnızca gençlerin hayatını iyileştirmekle kalmayacak; kentin bütününe iyi gelecektir. Ulaşımın daha güvenli, kesintisiz ve erişilebilir hale gelmesi; sokakların aydınlık, kamusal alanların canlı, hizmetlerin tüm kente yayılmış olması yalnızca gençler için değil, kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler, çalışanlar ve bu kenti kullanan herkes için daha adil ve yaşanabilir bir İzmir demektir.

Bu nedenle bu belgedeki önerileri, gençlik başlığı altında hazırlanmış olsa da, İzmir'in ortak yaşam kalitesini artıracak bir kent mutabakatı olarak görüyoruz. Politika önerilerinin hayata geçmesi; belediyeden üniversitelere, meslek odalarından özel sektöre, sivil toplumdaki mahalle örgütlenmelerine kadar tüm aktörlerin katkısıyla mümkün olacaktır. Her paydaşın bu süreçte üstleneceği rol, yalnızca gençlerin değil, bütün kentin geleceğini güçlendirecektir.

Bu nedenle, belgedeki önerilerin politika tasarımı, uygulama ve izleme aşamalarında şu paydaşları yalnızca destekleyici kurumlar olarak değil, bu dönüşümün yol arkadaşları ve uygulama ortakları olarak görüyoruz:

- **Sivil Güç ve Uzmanlık Ortaklığı**

Gençlerin haklarını savunurken sivil toplumun izleme kapasitesini, meslek odalarının (Baro, Tabip Odası, Mimar ve Mühendis Odaları vb.) uzmanlığını ve kadın, engelli, çocuk hakları örgütlerinin birikimini bu politika önerileri metninin dayandığı kurumsal hafızanın önemli bir parçası olarak görüyoruz. Bu aktörlerin denetimi, rehberliği ve katkısı, önerdiğimiz yerel gençlik politikası yaklaşımının "dar bir gençlik politikası" olmaktan çıkıp bir "kentsel haklar manifestosu" niteliği kazanmasını sağlayacaktır.

- **Yerel ve Ulusal Kamu Eşgüdümü**

Gençlerin hayatına dokunan her kamu kurumu (Valilik, İŞKUR, İl Sağlık ve Milli Eğitim Müdürlükleri, Aile ve Sosyal Hizmetler vb.) ve İzmir'deki tüm üniversiteler, bu politika önerilerinde ortaya konan hedeflerin doğal ortağıdır. Gençlerin menfaati için yetki sınırlarını değil, "hizmet sınırlarını" genişletmeyi; tüm kamu kaynaklarını gençler için en verimli şekilde

birleştirmeyi yerel gençlik politikasının temel yönetim ilkelerinden biri olarak benimsemek gerekir.

- **Akademik ve Bilimsel Rehberlik**

Bu önerilerin yerel politikaya dönüşmesi ve uygulanması halinde ortaya çıkacak sonuçlar değerlendirilirken ve yeni politikalar üretilirken İzmir'deki üniversitelerin akademik desteği ve araştırma kapasitesi sürecin merkezine alınmalıdır. Veriye dayalı, ölçülebilir ve bilimsel bir gençlik politikası için akademik dünyayı bu sürecin "akıl ortağı" olmaya davet ediyoruz.

Ortak Bir Sorumluluk Çağrısı

Gençlik Örgütleri Forumu olarak gençlerin hayatını iyileştiren her türlü iş birliğini, ortak izleme mekanizmasını ve paydaş katılımını bu politika önerileri yaklaşımının asli unsurları olarak görüyoruz. Gençlik politikalarının yalnızca belediye birimlerinin değil; üniversitelerin, kamu kurumlarının, özel sektörün, meslek odalarının, sivil toplumun, mahalle örgütlenmelerinin ve gençlerin ortak sorumluluğuyla hayata geçebileceğine inanıyoruz. Gençlik alanı ne kadar çok aktör tarafından sahiplenilirse, İzmir o kadar kapsayıcı, dayanıklı ve genç dostu bir kente dönüşecektir.

Başarılı bir gençlik politikasının ölçütü yalnızca kaç gence ulaştığı değil, kimleri geride bırakmadığıdır. Bu nedenle Gençlik Örgütleri Forumu olarak eşitliğin tüm gençlik politikalarının merkezine yerleştirilmesini ve her gencin kentsel yaşama onurlu, güvenli ve eşit biçimde katılabildiği bir İzmir için çalışılmasını öneriyoruz.

Son Söz Yerine

İzmir'in özgürlük, kapsayıcılık ve birlikte yaşam vaadi, yalnızca kentin güçlü sivil geleneğiyle, üniversiteleriyle, sahiliyle ya da kültürel canlılığıyla ölçülemez. Bu vaat; gençlerin hangi mahallede yaşarsa yaşasın, öğrenci olsun ya da olmasın, hangi kimlikle, hangi yaşam tarzıyla, hangi ekonomik koşulla var olursa olsun bu kentte kendini güvende, eşit, görünür ve değerli hissedebilmesiyle gerçek anlamını bulur.

Bu nedenle bu öneriler, yalnızca belediyeye sunulan teknik başlıklar değil; İzmir'in gençlerle kurduğu ilişkiyi daha hak temelli, daha adil ve daha katılımcı bir zemine taşıma çağrısıdır. Gençlerin bu kentin "okyanusunda" yalnızca yüzmeye çalışan değil, yönünü birlikte belirleyen özneler olması için bu çağrının belediyeler, gençlik örgütleri, sivil toplum, üniversiteler, meslek odaları ve gençlerin kendisi tarafından sahiplenilmesi gerekir.

GoFor olarak bu metnin İzmir'de gençlik alanında çalışan herkes için kullanılabilir bir kaynak olmasını; zaman içinde gençlerin katılımıyla sahiplenilen, izlenen ve geliştirilen bir yerel gençlik politikasına dönüşmesini diliyoruz. Çünkü İzmir'in genç dostu bir kent olması, gençlere alan açan hizmetlerin ötesinde; gençlerin sözünü, itirazını, emeğini, dayanışmasını ve eşit yurttaşlık talebini kentin ortak geleceğinin merkezine yerleştirmekle mümkün olacaktır.

Ek 1: İzleme Yapılan Hak Başlıkları*

Politika Alanı	Gençlerin Sorusu	İzleme Odağı
Ayrımcılıkla Mücadele	Hizmetlere erişirken cinsiyetimiz, engelimiz veya kimliğimiz yüzünden geri plana itiliyor muyuz?	Kurumsal eşitlik standartları, personel eğitimleri ve çoklu ayrımcılığa karşı güvenli başvuru mekanizmaları.
Barınma Hakkı	Bu kentte genç bir insan nerede, hangi koşullarda ve ne kadar güvenle barınabiliyor?	Yurt kapasiteleri, kira desteği, öğrenci dostu konut planlaması ve ulaşım entegrasyonu.
Çalışma Hakkı	Belediye, gençleri iş hayatına hazırlarken gerçekten yol gösterici ve hak koruyucu mu?	Prekaryalaşma ile mücadele, stajyer hakları, "zaman yoksulluğu" ve güvenceli istihdam.
Eğitim Hakkı	Kütüphane ve kurs gibi imkanlara her genç (NEET dahil) eşit ve sürdürülebilir şekilde ulaşabiliyor mu?	Teknolojik altyapı, ücretsiz internet erişimi ve ilçeler arası eğitimde fırsat eşitliği.
İfade Özgürlüğü	Gençler bu kentte sözünü eleştirilince dışlanmadan, baskı hissetmeden özgürce söyleyebiliyor mu?	Dijital ve fiziksel ifade alanlarının güvenliği ve geri bildirim mekanizmalarının işlerliği.
Katılım ve Örgütlenme	Toplantıya "çağrılmak" mı, yoksa kararın ve politikanın gerçek bir ortağı olmak mı?	Gençlik Meclisi'nin etki düzeyi, sivil toplum iş birlikleri ve kurumsal destek mekanizmaları.
Sağlık Hakkı	Sağlık ve psikolojik destek hizmetleri gençlerin bütüncül iyi oluşuna ne kadar dokunuyor?	Ücretsiz psikolojik destek, cinsel sağlık danışmanlığı ve koruyucu sağlık taramaları.

* Sivil izleme sürecinde ele alınan 8 hak başlığı, bu belgede 6 politika bölümü altında toplanmıştır. "İfade özgürlüğü" ile "katılım ve örgütlenme" başlıkları "Demokrasi, Katılım ve Söz Hakkı" bölümünde birleştirilmiş; "ayrımcılıkla mücadele" ise ayrı bir bölüm olarak değil, belgenin tamamını kesen bir tema olarak ele alınmıştır.

yere gençlik politikası

GENÇLİK
ÖRGÜTLERİ
FORUMU